

<i>Sorszám:</i> Ny/8.	<i>Tárgy:</i> A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2018. évi ellátásának átfogó értékelése
<i>Döntéshozatal módja:</i> Egyszerű többség	<i>Véleményező bizottság:</i> Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság Ügyrendi, Lakásügyi, Egészségügyi és Szociális Bizottság
<i>Tárgyalás módja:</i> Nyílt ülés	<i>Előkészítette:</i> Tárnok Lászlóné jegyző dr. Kiss Mihály aljegyző Kádasné Öreg Julianna igazgató, BVSZSZK

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény *(a továbbiakban: Gyvt.)* 96. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – *a külön jogszabályban meghatározott tartalommal* – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Békés Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya *(a továbbiakban: gyámhatóság)* részére. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet az önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete tartalmazza, amelynek megfelelően elkészítettük az előterjesztés mellékletét képező értékelést.

Az elmúlt évben is határidőben tettünk eleget e kötelezettségünknek. A felügyeleti szerv tájékoztatása szerint az értékelés megfelel a vonatkozó tartalmi követelményeknek, hiányosságot nem állapított meg, ezért a Gyvt. 96. § (6) bekezdése szerinti javaslattételt mellőzte.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot szíveskedjen elfogadni.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2018. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést megtárgyalta és a határozat mellékletét képező tartalommal elfogadja azt.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy gondoskodjon az elfogadott értékelés Békés Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére történő megküldéséről.

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Határidő: azonnal

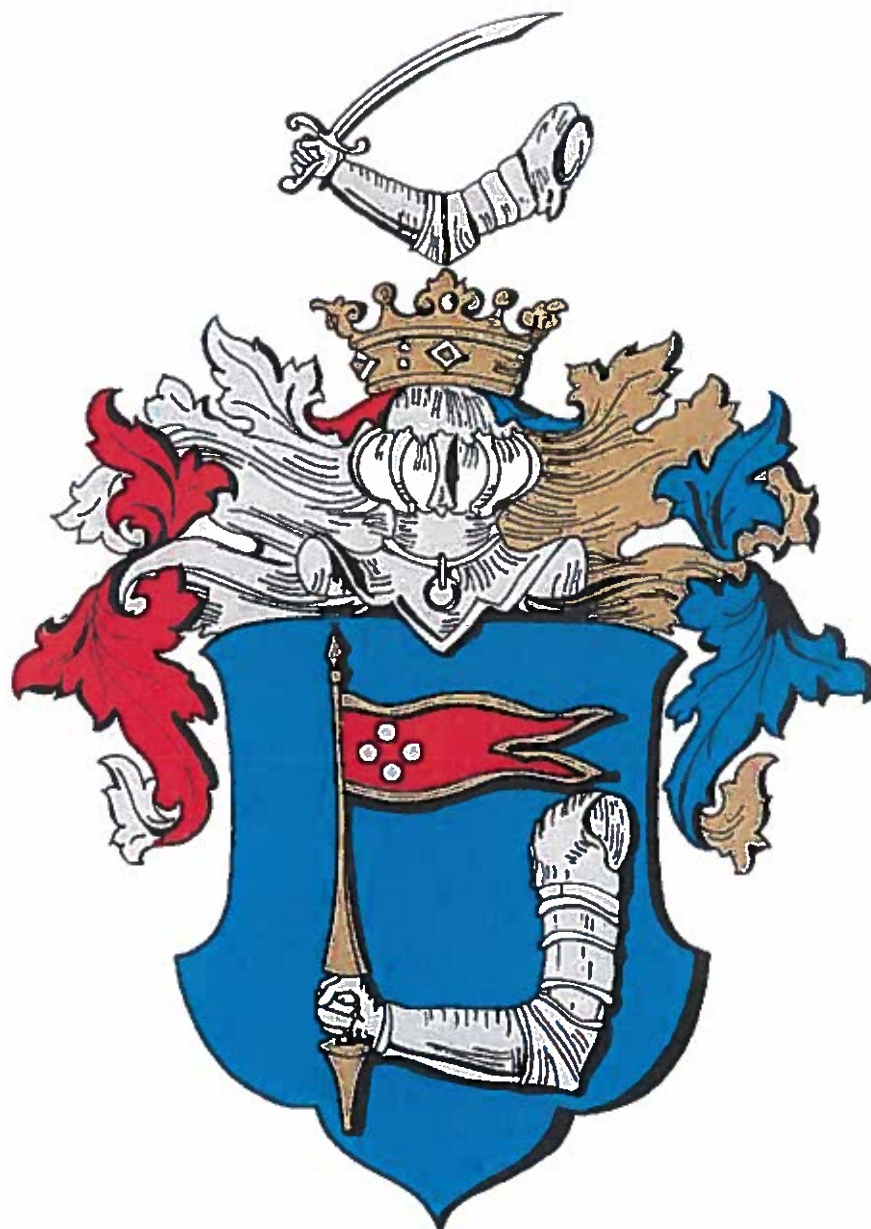
Békés, 2019. május 23.

Izsó Gábor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA GYERMEKJÓLÉTI ÉS
GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK 2018. ÉVI
ELLÁTÁSÁRÓL

2019. MÁJUS

A gyermek az elevenség, az öröm,
a jövőbe ható ígéret,
a bilincsbe nem vert ember,
az igazán igaz isten.

Ady Endre: Petőfi nem alkuszik (részlet)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést készít, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete szerinti tartalommal. E jogszabályhely alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).
- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.).

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Békés város Békés megye negyedik legnépesebb települése, csak a megyeszékhely Békéscsaba, Gyula valamint Orosháza rendelkezik nagyobb számú népességgel.

Békés elmúlt négy évének demográfiai mutatói az alábbiak szerint alakultak.

Év	Lakosság szám december 31-én (fő)	A lakosságból 0-18 éves korú (fő)
2015.	20.160	3.782
2016.	19.930	3.689
2017.	19.622	3.627
2018.	19.444	3.564

Békés 2018-as demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira az alábbi táblázat szerint alakultak, ahol összehasonlításképpen feltüntetésre kerültek a 2017-es adatok is.

Év	Lakosság szám december 31-én (fő)	0-18 éves korú összesen (fő)	0-18 éves korú férfi (fő)	0-18 éves korú nő (fő)	A lakosság hány százaléka a 0-18 éves korúak aránya
2017.	19.622	3.627	1.909	1.718	18,48%
2018.	19.444	3.564	1.875	1.689	18,32%
Csökkenés (fő)	178	63	34	29	

Az előző évi adatokhoz viszonyítva a lakosság szám összesen 178 fővel, a 0-18 évesek száma összesen 63 fővel csökkent. Miközben a város népességének 18,32 % a kiskorú, a népességcsökkenés 35,39 %-át ez a korosztály teszi ki.

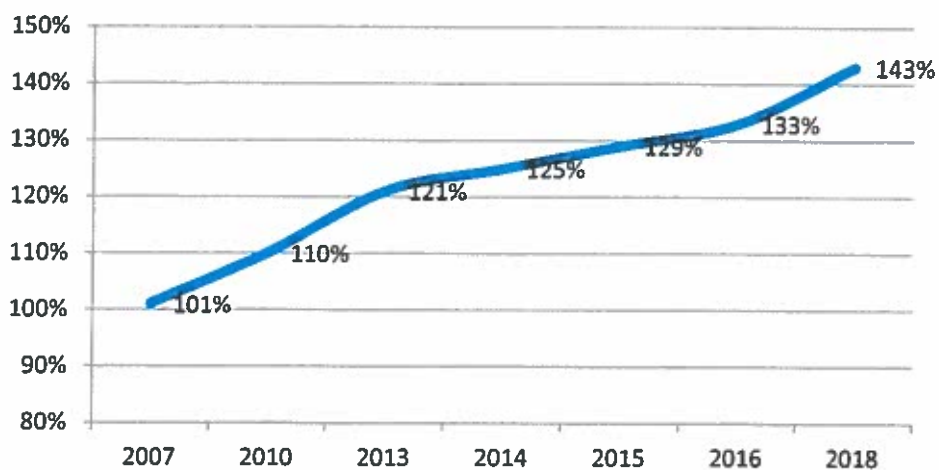
Az életkor az egyént jellemző, tőle elválaszthatatlan biológiai és társadalmi tulajdonságok összessége, amelyhez korszakonként változó tartalom kapcsolódik. A hazai gyakorlat az életkor vonatkozásában az alábbi csoportosítást alkalmazza:

- gyermekkorúak (0-14 év közöttiek)
- produktívkorúak (15-59 év közöttiek)
- időskorúak (60 év feletti)

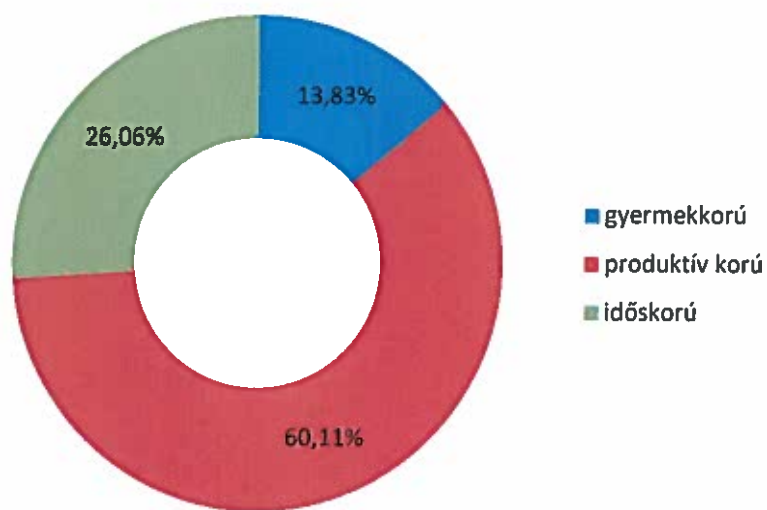
2018. év december 31-én Békésen 2689 fő gyermekkorú, 11688 fő produktívkorú és 5067 fő időskorú élt. A lakosság korösszetételének %-os mutatói az alábbi kördiagramból olvashatóak ki.

A népességcsökkenés életkor szerinti megoszlásának aránytalanságait jelzi az öregedési index, ami azt mutatja meg, hogy 100 gyermekkorú (0-14 éves) lakosra hány öregkorú (65 év feletti) lakos jut. Itt érdemes hosszabb időszakot vizsgálni.

Öregedési index

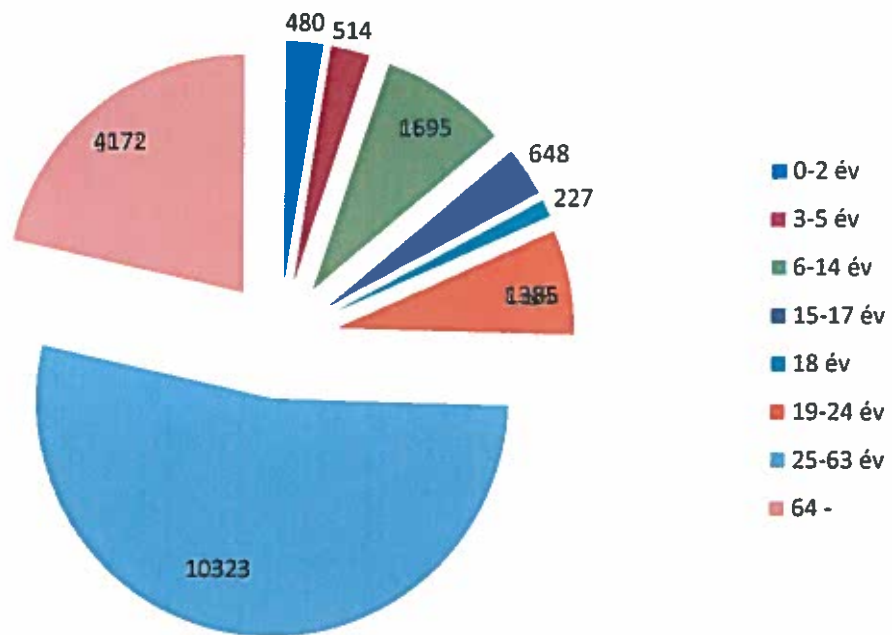
Békés népességének kormegoszlása 2018. december 31-én, %-ban kifejezve

Békés állandó népességéből a gyermekkorúak aránya 13,83%, a termékeny korúaké 60,11%, az időskorúaké 26,06%.

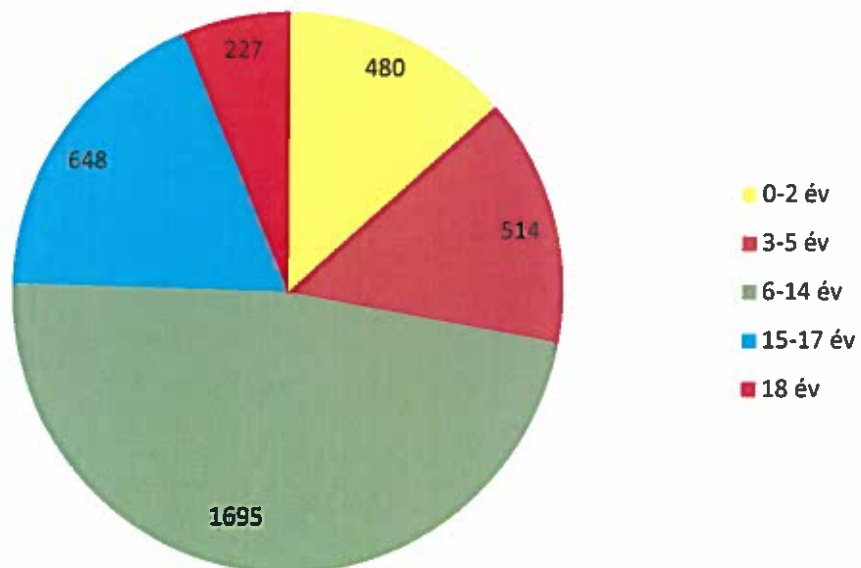
A lakosság korösszetételének korcsoportonkénti megoszlása az alábbi kördiagramból olvasható ki.

Békés város lakónépessége korcsoportonként (fő) 2018. december 31-én

A lakónépességen belül a kiskorúak korcsoportonkénti megoszlása az alábbiak szerint alakult.

Kiskorúak korcsoportonkénti megoszlása (fő) 2018. december 31-én

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása a Gyvt. és az annak felhatalmazása alapján elfogadott, Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 11/2012. (III. 30.) rendeletében (a továbbiakban: *Helyi Rendelet*) foglaltak szerint történt.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145%-át (ez az összeg 2018-ban 41.325,- Ft), ha
 - a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
 - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
 - ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a Gyvt. 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek,
- b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át (38.475,- Ft), feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a meghatározott értéket.

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát (570.000,- Ft), vagy
- b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszörösét (1.995.000,- Ft)

megaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dolgon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni. A meghatározott időre szóló vagyoni értékű jog értékének a meghatározására az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 72. §-ának (2) bekezdése az irányadó.

A Gyvt. hatályos rendelkezései értelmében az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá vált gyermek akkor jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

2018. december hó 31-én 940 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ebből 896 fő kiskorú, 44 fő nagykorú. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránt benyújtott kérelem 2018. évben nem került elutasításra.

A Gyvt. 20/A. § (1) és (2) bekezdései alapján a jegyző

- annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a fenti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

- annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a Gyvt. 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

2018. augusztus hónapban 1.016 fő, november hónapban 990 fő részesült Erzsébet-utalványban, az alábbi táblázat szerinti bontásban.

Természetbeni támogatás, Erzsébet-utalvány formájában						
Időszak	alapösszeg 6.000 Forint/fő		emelt összeg 6.500 Forint/fő		összesen	
	kiskorú	nagykorú	kiskorú	nagykorú	kiskorú	nagykorú
2018. augusztus hónap	165	24	802	25	967	49
2018. november hónap	135	22	812	21	947	43

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

E támogatás megállapítására, az arra való jogosultság hiánya miatt 2018-ban nem került sor.

2.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A Gyvt. 67/A. §-a, és a gyámhatóságokról, valamint a Gyer. 83/A. §-a értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetnél meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - *külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra* - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető, ebben az esetben a feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A nevelésbe vett gyermek, illetve az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt halmazottan hátrányos helyzetének fennállását a járási gyámhivatal állapítja meg, majd erről szóló jogerős határozatát megküldi a nyilvántartást vezető gyámhatóság, a jegyző részére.

Nyilvántartásunk alapján 2018. december hó 31-én **383** gyermek minősült hátrányos-, **443** gyermek minősült halmazottan hátrányos helyzetűnek.

2.3. Önkormányzati segély

Békés Város Önkormányzata a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére – *az Szt.-ben szabályozott rendkívüli települési támogatás keretein belül* - önkormányzati segélyt nyújt. Önkormányzati segélyt gyermek hátrányos helyzete miatt - *körülbelül, mivel az adatok elkülönítve nem gyűjthetők le* - **322** esetben állapítottunk meg, amely összegek többnyire gyógykezeléshez, gyógyszer kiváltásához, szemüveg készítéséhez nyújtottak segítséget. Voltak esetek, amikor a mindennapi megélhetéshez kellett támogatást nyújtani. Ezekben az esetekben az intézkedés azonnali volt.

Összesen körülbelül **1.600.000** Forint támogatás került kifizetésre ezen a jogcímen, átlagosan **4968,- Forint** jutott egy segélyezett gyermekre, elsősorban természetbeni ellátásként. Legtöbb alkalommal 4-5 ezer Forint közötti összeg került kifizetésre, de 10.000,- Ft-os eset is előfordult. Ez az összeg teljes egészében az önkormányzatot terhelő kiadás.

Az önkormányzati segély kifizetése a 2018. évi költségvetés terhére történt.

2.4. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.4.1. Az önkormányzat a helyben lakó, Békésen iskolában tanulók számára az iskolába járás megkönnyítése érdekében autóbusz helyi járat igénybevételehez, a bérlet megvásárlásához, a diákberlet árának 100%-át támogatásként biztosítja a tanév időtartamára. 2018. évben havonta - *átlagban* - **210 tanuló** részére került megvásárlásra a bérlet, az önkormányzat erre a célra saját erőből a 2018. évi költségvetés terhére **2.886.000,- Forintot** biztosított.

2.4.2. Életkezési támogatás nyújtható a gyermek születésekor, amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek születését megelőzően legalább 12 hónapja Békés városban lakóhellyel rendelkezik, és más önkormányzattól ezen a jogcímen támogatásban nem részesült. A támogatást a gyermek törvényes képviselője igényelheti, a gyermek születését követő 1 éven belül. A támogatás mértéke a 2018-as évben gyermekenként 30.000,- Forint volt. 15 gyermek vonatkozásában állapítottunk meg életkezési támogatást, 450.000,- Forint került kifizetésre az önkormányzat saját költségvetése terhére.

2.4.3. Békés Város Önkormányzata a **Bursa Hungarica** Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz indulásakor csatlakozott, amit - *mint minden évben* - 2018-ban is megerősített. 2018-ban **63 fő** részesült a támogatásban, **2.780.000,- Forint** az önkormányzat költségvetéséből került finanszírozásra.

2.4.4. Békés városban 2011. január hó 8. napján vette kezdetét a „Hét krajcár” program, amely során - *a nyári szünet kivételével*- természetbeni ellátásként minden szombaton **150 gyermek** jut meleg ételhez. A program anyagi oldalát szponzorok (cégek, vállalkozók, magánszemélyek, civil szerveződések) biztosítják. Az étel elkészítését a Polgármesteri Hivatal konyhája, a városban található valamennyi nagyobb konyha és étterem vállalták, hogy - *önkéntes munka keretében, kigazdálkodva a szakácsok munkabérét és a főzés energiaköltségét* - a program során ellátják a főzés és az ebéd osztásának feladatát.

A program célközönsége a városban működő oktatási intézményektől kapott javaslatok alapján állt össze, illetve a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ segítségét kértük azon rászorulóknak személyéről, ahol nem Békésen állnak tanulói jogviszonyban a gyermekek, tehát a helyi intézményektől javaslat rájuk nem érkezhett.

A „Hét Krajcár” hétfői gyermekétkeztetési programban minden hétfőn 150 gyermek jut meleg ételhez, ami egyfogásos „klasszikus” főétel. A szervezésben résztvevők kontrollálják az átvételt, és azt, hogy valós igények mentén haladjon a program. Egy család több időszakban is sorra kerülhetett az év során.

2018-ban 23 hétfőn összesen **4433 adag étel** került kiosztásra. A programot több mint 100 magánszemély és vállalkozó, illetve 20 helyi szervezet segítette munkájával és adományával.

A „Hét krajcár” program a 2019-es évben töretlenül folytatódik.

2.5. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. 94. § (1)-(2) bekezdései alapján a települési önkormányzat feladata a gyermekvédelem helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, az önkormányzat területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A települési önkormányzat a Gyvt-ben foglaltak szerint biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Békés Város Önkormányzata a Gyvt. 39-40. §-aiban rögzített család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait 2018-ban is a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ által biztosította.

2.5.1. Gyermek napközbeni ellátásának biztosítása

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A Gyvt. 42. § (1) bekezdése alapján a bölcsődei ellátás keretében – ha a törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani. E jogszabály 94. § (3) bekezdés a) pontja értelmében az a települési önkormányzat, amelynek területén tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontja alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat különösen az óvodai ellátás.

2018-ban a gyermekek napközbeni ellátását Békés Város Önkormányzata

- bölcsődében 144 férőhellyel,
- óvodában 475 férőhellyel biztosította.

2.5.2. Intézményi- és szünidei gyermekétkeztetés biztosítása

A Gyvt. 21. § (1) bekezdése értelmében természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére. Az étkeztetés intézményi- és szünidei gyermekétkeztetésből áll.

2.5.2.1. Intézményi gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/A. § (3) bekezdés a) pontja alapján a gyermekétkeztetést a települési önkormányzat biztosítja az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben.

Előzőekből következően Békés Város Önkormányzata látja el az intézményi gyermekétkeztetés feladatát a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde, a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola, a Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium óvodai nevelőjei, tanulói tekintetében.

A bölcsődékben, az alacsony életkorú gyermekekre vonatkozó ajánlásoknak megfelelően, helyben történik az ebéd elkészítése.

Békés Város Önkormányzata a gyermekétkeztetés önkormányzati feladatait nem saját fenntartású intézmény, hanem vásárolt élelmezés útján biztosítja, a közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződés értelmében a Junior Vendéglátó Zrt. útján. A gyermekétkeztetés adminisztratív feladatait (megrendelés, lemondás, térítési díjak beszedése) a Békési Polgármesteri Hivatal Gazdasági Osztálya látja el.

A József Attila u. 12. szám alatt lévő tálalókonyhán a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola tanulóinak étkeztetése, illetve a kapacitás kimerítéséig vendégétkeztetés történt.

A Jantyk utca 21-25. szám alatt lévő főzőkonyháról a Reményhír Intézmény tanulói, valamint a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde óvodai neveltejének étkeztetése történt. A Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium nevelteji, tanulói részére az ott működtetett tálalókonyhán a szolgáltatást igénybevevő gyermekek óvodás kortól középiskolás korig megtalálhatóak az intézményben. A korcsoport szerinti megoszláson belül vannak kollégisták (napi ötszöri étkezést igénybevevők), napközisek (napi háromszori étkezést igénybevevők), valamint menzás tanulók.

Az intézményi étkezésben résztvevők számának alakulása a 2017-2018. évben	Étkezést igénybe vevők száma (fő)							
	100 % térítési díjat fizetők		50 % térítési díjat fizetők		Ingyenesen étkezők		Étkezők összesen	
Év	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.
Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde	37	50	0	0	400	511	437	561
Bölcsőde	9	21	0	0	81	123	90	144
Óvoda	28	29	0	0	319	388	347	417
Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola	188	197	106	105	176	141	470	443
- napközis	144	150	85	82	163	129	392	361
- menzás	44	47	21	23	13	12	78	82
Dr. Illyés Sándor Speciális Intézmény	1	1	61	62	79	79	141	142
Óvoda	0	0	0	0	10	11	10	11
Általános iskola, napközi	0	0	10	10	33	32	40	38
Szakiskola, ebből	0	0	12	12	11	11	24	26
- 3 x étkezés	0	0	10	10	11	8	16	16
- menza	0	0	6	6	0	1	8	7
Kollégium, 5 x étkezés	1	1	23	24	14	16	43	44

2.5.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontja alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A szünidei gyermekétkeztetést

- a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

- az előző pont alá nem tartozó gyermekek számára
 - a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
 - az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

2018-ban az alábbiak szerint alakult a szünidei gyermekétkeztetést igénylők száma, napi átlagban:

Szünidei gyermekétkeztetés, 2018.			
Szünidő megnevezése	Időtartam	Fő	Adagszám
tavaszi szünet	2 nap	177 fő/nap	354 adag
nyári szünet	43 nap	302 fő/nap	12.955 adag
őszi szünet	3 nap	152 fő/nap	456 adag
téli szünet	3 nap	146 fő/nap	438 adag

2.5.3. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

A Gyvt. 45. § (2) bekezdése alapján a gyermekek átmeneti gondozását – a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy bejegyzésével – ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül.

Békés Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását az Orosházi Családok Átmeneti Otthonát működtető Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosítja, abban az esetben, ha a szülő a fenti okokból a gyermeke nevelését a családban nem tudja biztosítani.

2018-ban nem merült fel igény átmeneti gondozás biztosítására.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A járásszékhely település lakosságától függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki. Békés város jelenleg hét településen látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait: Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, Murony, Kamut, Bélmegyer és Tarhos tekintetében.

A járásszékhely település lakosságától függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki. Békés város jelenleg hét településen látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait: Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, Murony, Kamut, Bélmegyer és Tarhos tekintetében.

Család- és Gyermekjóléti Központ:

Személyi feltételek:

- 5 fő esetmenedzser
- 5 fő óvodai és iskolai szociális segítő
- heti 15 órában pszichológus
- heti 2 órában jogász

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

A járás összes településén jól megközelíthető helyen található az intézmények, ahol az esetmenedzserek a munkájukat végzik.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek mind a hét településen megfelelőek.

- Az irodák felszerelése (zárható szekrény, íróasztal, székek, polcok, bizalmas beszélgetésre alkalmas helység) megfelel a személyes segítő szakma követelményeinek.
- Az alapvető műszaki eszközök biztosítottak (laptop, fénymásoló, nyomtató, mobiltelefon, internet) és a családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek az esetmenedzserek. A járási települések között, valamint Békés város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, videokamera, dvd lejátszó, projektor).

A gyermekjóléti központ 2016. január 1-jétől ellátja a gyermekjóléti szolgálatnak az általános szolgáltatási feladatait, továbbá

- a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít*
 - kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
 - gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
 - jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
 - családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;
- b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében*
 - kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
 - javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
 - együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző

intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 – utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 – védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Központ eszményrendszerei és a településeken működő Szolgálatok családsegítői között szoros együttműködés zajlik, illetve a jelzőrendszerrel is együttműködnek és segítik egymás tevékenységét. Az eszményrendszerek **257 gyermek** ügyében (2017: 251 gyermek), gondozásában tevékenykedtek, ebből 18 gyermek esetében nem vált szükségessé hatósági intézkedés. A 2018. évben **240 gyermek** (2017: 233 gyermek) ügyében volt folyamatos a kapcsolattartás.

2018. évben hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma (0-17 év) településenként:

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Békés	56	0	54	0	110
Mezőberény	51	0	34	3	88
Köröstarcsa	15	0	5	0	20
Murony	2	0	0	0	2
Kamut	5	0	9	0	14
Bélmegyer	2	0	0	0	2
Tarhos	1	0	3	0	4
Összesen	132	0	105	3	240

A védelembe vett gyermekek száma **110**. Békésen 56 fő, amely minimális növekedés 2017-hez képest (53 fő). A megemelkedett létszám azt tükrözi, hogy sok esetben a gyermek alapellátásban való gondozása nem vezetett eredményre, valamint az együttműködés hiánya miatt szigorúbb gyermekvédelmi intézkedést kellett kezdeményezni (védelembe vétel). Természetesen az egyre komplexebb problémahalmazzal jelentkező családok tekintetében még hatékonyabb eszményrendszerei munkára van szükség, amihez fontos a családdal, valamint a jelzőrendszerrel és a családsegítővel való együttműködés. A szülők következtlen nevelési módszerei, megengedő szülői hozzáállás generálta gyermeki tünetek kezelése, a kortárs csoportok hatásai, a média és az internet által kinyitott világ komoly szakmai kihívás elé állítja a kollégákat. Fentiek alapján szükségesszerűvé válik a hatósági eljárás során előírt magatartás szabályokkal fékezni a deviáns viselkedések elterjedését.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 8 gyermek esetében került sor, járási szinten, míg 2017-ben Békésen 5 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése vált szükségessé. Sajnos nem sikerült a szülőknek olyan mértékben rendezniük helyzetüket, hogy a gyermekek hazagondozhatóvá váljanak, ezért mind a 8 gyermek esetében nevelésbe vételre került sor. A tavalyi évben történő családból való kiemelés okai között a szülők életvitele, elhanyagolása, életvezetési problémák, szociális és családi krízis szerepelt.

A nevelésbe vett gyermekek száma a járásban **110** (2017: 107 gyermek). Nevelésbe vételre akkor kerül sor, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti és a

veszélyeztetettség az alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal, valamint védelembé vétellel nem sikerült megoldani. Napjainkban nincs meg az a támogató természetes bázis a családok mögött, mely a prevenciós szakemberek által biztosított szolgáltatások mellett képessé teszi őket a gyermekeik gondozására. Békésen jelenleg **54** gyermek (2017: 52) *van nevelésbe véve*. A 2017-es évhez képest minimális változás történt, ami több dologból adódik össze. Többen nagykorúak lettek, viszont ideiglenes hatályú elhelyezésből sikertelen hazagondozás miatt több gyermek esetében nevelésbe vételre került sor. Jelenleg a nevelésbe vett gyerekek családjait a lakás és életkörülményeik megváltoztatásában segítjük, hogy gyermekeiket önállóan tudják nevelni, gondozni. Fontosnak tartjuk, hogy a személyes segítő kapcsolat során a családok maguk érezzék a változás szükségességét, az együttműködés az ő érdekeit szolgálja. Bizalmon alapuló segítő kapcsolatot igyekszünk kialakítani és remélhetőleg a gondozási folyamat során problémamegoldó képességük erősödik, alkalmassá válnak problémáik kezelésében. Nevelésbe vett gyermeket két esetben tudtunk a saját családjába visszahelyezni 2018-ban, de ez nagyon kivételes esetben fordul elő. Az esetmenedzserek és családsegítők feladata a gyermek - szülő kapcsolattartásának fenntartására motiválás, megakadályozva ezzel az érzelmi elszakadást. A legtöbb szülő életkörülményeiken változtatni nem tud, nehezen motiválhatóak. A gyermekek családba történő visszagondozása elenyésző. Azokat a feltételeket nem tudják megteremteni, még segítséggel sem, amelyek eredményeként gyermekét, vagy gyermekeit családjába visszahelyezhetik. Még a gyermek látogatása is olyan nehézséget jelent sokuk számára, amelyet anyagi lehetőségeik, illetve hozzáállásuk nem tesz lehetővé. Azokkal a szülőkkel, akik megfelelően motiválhatóak, folyamatosan kapcsolatot tartanak az esetmenedzserek és családsegítők, és a gondozási- nevelési terv szerint folyamatosan egyeztetik a visszakerülés feltételeit, és segítséget nyújtanak a feltételek teljesítésében. Különösen ott eredménytelen a visszagondozás- és ez többségében a súlyos elhanyagolásban érintett gyermekek esetében igaz-, ahol a szülői ház körülményeihez képest lényegesen jobb körülmények közé kerül a gyermek, és bekerülést követően jól érzi magát. Több esetben rendkívül nehéz tartani a kapcsolatot a szülőkkel, mivel változtatják lakhelyüket, és ezt nem jelzik az esetmenedzserek, családsegítőknek.

A családból való kiemelés okai között az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis szerepel. A családban a veszélyeztető okok megszüntetése érdekében tehát a végzett gondozási tevékenység elengedhetetlen.

Utógondozásra egy gyermek esetében sem került sor, 2017-ben egy gyermek estében történt utógondozás.

2016. évtől kezdve fokozottabb figyelem jut a hatósági intézkedéssel érintett gyermekekre. Ez lehetővé teszi, hogy több szakember (esetmenedzser, családsegítő) egyszerre segítse a családokat problémáik megoldásában. Az esetmenedzserek meghatározott napokon és időben vannak jelen a járás településein. Természetesen azonnali intézkedés vagy krízishelyzet esetén kapcsolatba lépnek a családdal, gyermekkel.

A készenléti szolgálat működtetésével napi 24 órában telefonon elérhető a segítő szakember a krízisben lévők számára. 2018-ban nem érkezett azonnali intézkedést igénylő hívás.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma:

	Tevékenységek száma
Szociális segítő tevékenység	1492
Esetkonferencián részvétel	32
Első védelembé vételi tárgyaláson való részvétel	20
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel nevelésbe vétel	25
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel védelembé vétel	49

Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	5
Családlátogatás	732
Környezet tanulmány készítésében való közreműködés	12
Környezet tanulmány készítése önállóan	72
Egyéb	3
Összesen	2442

Speciális szolgáltatások

- **Pszichológiai tanácsadásra** összesen **617** alkalommal (2017: 508 alkalom) került sor. Békésen **510** alkalommal **86 fő** (2017: 80 fő), míg Mezőberényben **107** alkalommal **27 fő** (2017: 34 fő) vette igénybe.
A szolgáltatást igénybe vevők köre: a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kliensei, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok kliensei, az Átmeneti Szállók lakói, általános- és középiskolás tanulók, a város lakói.
Problémák: viselkedési zavarok, tanulási problémák, krízishelyzet, kezdődő neurózisok életvezetési problémák személyiségzavarok.
A segítség módjai: konzultáció, pszichológiai tanácsadás krízis tanácsadás, személyiségteszt kitöltése, igény szerint csoportos foglalkozások
- **Jogi segítségnyújtást** igényelt **27 fő** (2017: 25 fő) **Békésről és 45 fő** (2017: 41 fő) **a járás településeiről, összesen 105 alkalommal** (2017: 94 alkalommal).
- **Kapcsolattartási ügyelet:** Központunk 2016. január 1. óta rendelkezik formálisan **kapcsolattartási ügyelettel**, ezért a jelentkező igényekre azonnal és rugalmasan reagál. Azon szülők, akik Bíróság általi, illetve Gyámhatóság által kiállított gyermek elhelyezési dokumentummal rendelkeznek, a kapcsolattartás meg nem egyezése után végső eshetőségben kérhetik a kapcsolattartás leszállítását Intézményünkbe, mint helyhez kötött felügyelt kapcsolattartás. A kapcsolattartás leginkább szervezetünk nyitvatartási idejében, vagy azon túl esedékes. (este, péntek délután). A gyermekvédelmi szakemberek rugalmasan lehetőséget adnak a szülő-gyermek biztonságos, nyugodt körülmények közötti találkozásra. 2018-ban egyre több szakellátásban elhelyezett gyermek és szülei közötti kapcsolattartásra került sor. Egyre inkább jellemző, hogy a nevelőszülők nem szívesen adnak teret saját ingatlanukban a náluk elhelyezett gyermek és szülei kapcsolattartásának. Ilyenkor a Gyámhivatal Központunkat jelöli ki a találkozás helyszínéül és szakembereink segítségét is igénybe veszik. 2018-ban **126 alkalommal 31 gyermek és szülei** vették igénybe a kapcsolattartási ügyeletet (Békés városban) (2017: 120 alkalom 28 fő).
- **2018. szeptember 1-től a Család- és Gyermekjóléti Központoknak kötelező feladatként kell ellátniuk a óvodai, iskolai szociális segítő tevékenységet (1000 gyermekenként 1 fő segítő alkalmazásával) a járás mind a hét településén, az összes köznevelési intézményben (állami és egyházi fenntartású óvodáknál, általános iskoláknál, középiskoláknál, kollégiumoknál egyaránt). A Békési járás 16 köznevelési intézményében 32 telephelyen látta el feladatait 4 fő segítő, mert ezzel párhuzamosan futott a projekt 1,5 fő segítővel. 2019. január 1-től 5 fő látja el a tevékenységet 4968 gyermek tekintetében.**
 - Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.
 - Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti:

- a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- f) a jelzőrendszer működését.
- Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.
- Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel. Az együttműködési megállapodás tartalmazza:
 - a) az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást nyújtó személy megnevezését, valamint a szolgáltatás célját, tartalmát, helyszínét és annak megjelölését, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő mely időpontban látja el tevékenységét az intézményben, és
 - b) a köznevelési intézmény nyilatkozatát arról, hogy biztosítja
 - ba) az óvodai és iskolai szociális segítő bejutását az intézménybe és
 - bb) a szolgáltatás nyújtásához szükséges külön helyiséget és az infrastruktúrához való hozzáférést.

2018. január 1-től kötelező a járási Központoknak szociális diagnózist készíteni, melynek megvalósításában az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt keretében egy fő szociális diagnózis felvételi szakértő alkalmazására nyílt lehetőség.

- A diagnózis elkészítésére való felkérést minden járási szolgálatnak továbbítania kellett azon kliensek esetén, akik új ügyfélként jelentek meg, vagy a családsegítő elakadt a gondozás során, illetve, ha a központnál új esetfelvételre, vagy speciális szolgáltatás nyújtására került sor és a diagnózis felvételéhez az ügyfél önként hozzájárult. 2018-ban 54 diagnózis felvételére került sor. **Ez a szolgáltatás is normatív támogatás biztosítása mellett kötelező 2019. január 1-től.**

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:

Személyi feltételek:

- 5 fő családsegítő
- 1 fő családsegítő asszisztens

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

Intézményünk a település központjában, jól megközelíthető helyen található, egy épületben a Család- és Gyermekjóléti Központtal.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek megfelelőek.

- Minden családgondozó külön számítógéppel rendelkezik, valamint biztosított a telefon, fax, fénymásoló, scannelés használat, internet-hozzáférés, mobiltelefon. Az irodai helyiségek jól kihasználtak, minden családsegítőnek van íróasztala, számítógépe, pendrive-ja, zárható iratszekrénye. Bizalmas beszélgetésre kialakított helyiség biztosított az intézményben.
- A családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek a családsegítők. A város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, videokamera, dvd lejátszó, projektor).

A szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni
 - egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
 - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
 - egészségügyi ellátások igénybevételét,
 - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-
oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási
feladatokat végez. Tevékenysége körében a fentiekén túl

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét,
veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges
intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós
forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres
juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve
működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat-(Ellátási szerződés
alapján).
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
munkájában,
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt
segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése,
a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott
szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer
működik. Ő jeleznek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen
élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen
felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítés keretében biztosítunk/biztosítjuk

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- anyagi nehézséggel küzdők számára a pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz, továbbá
szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- családgondozást, a működési zavarok, konfliktusok megoldásának elősegítésére,
- közösségfejlesztő, egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
- tartós, fiatal munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők,
szenvedélybetegek, krónikus betegek, fogyatékkal élők és egyéb szociálisan rászorult
személyek részére tanácsadás nyújtását,
- családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő programok, családterápia,
mediáció nyújtását.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a
kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében
természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

Családsegítés keretében, térítésmentesen szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát
el a működési területén élők számára. A családban megjelenő problémákat egységben
szemlélve nyújt segítséget. A szolgáltatás igénybevételének bemeneti korlátja nincs,

életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött az igénybevétel. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatás.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat, szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a szociális munka módszereivel. Négy területen működik.

1. a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése.
2. a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése.

1. A gyermek családban történő nevelésének elősegítése

- A **gyermeki jogokról és kötelességekről**, a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítését az iskola és az óvoda pedagógiai programjukban is megjelenően vállalta. A tanév elején tájékoztatták a szülőket a lehetséges támogatásokról, és figyelemmel kísérték a hozzájutás folyamatát.
- A pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés **tanácsadáshoz** való hozzájutást segítik a szolgálat munkatársai.
- A **szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása**, segítése, tanácsokkal való ellátása. Folyamatosan kapcsolatot tartunk a Védőnői Szolgálattal, akik leghamarabb találkoznak a családdal a terhes anya és a csecsemő gondozása során. Szorosan kapcsolódnak az egészségügyhöz, de az egészségmegőrzése kapcsán, a gyermekvédelem is döntő tevékenységükben. A várandós kismamák gondozása, egyben együttgondozást is jelenthet, de a családgondozó ilyen esetben mindig konzultál az illetékes védőnővel. Jellemző problémátípusok a gyermeknevelési kompetencia hiányosságai, a felelős családtervezési modell hiánya, lakhatási, megélhetési problémák, olykor az örökbeadási szándék erősítése.
- A **hivatalos ügyek intézésének** segítése / hivatalos kérelmek benyújtásának segítése /
- A szolgálatunk **prevenciós célú feladatokat** is ellát a gyermekek veszélyeztetettségének kialakulásának megelőzése érdekében - szabadidős programok szervezése által.

A szolgálat szabadidős és prevenciós tevékenysége:

A prevenciós tevékenységeinket többféle céllal is szükségesnek tartjuk működtetni. Elsőként közvetlen segítséget kívánunk adni a különféle problémával küzdő gyermekeknek, gyermekes családoknak, valamint szeretnénk tartalmas szabadidős tevékenységekbe bevonni a gyermekeket, családokat. Emellett pedig igyekszünk elő segíteni a szocializációjukat, konfliktusmegoldó képességük fejlődését, társadalmi beilleszkedésüket és nem utolsósorban a családgondozói munka sikerességéhez is hozzájárul a család működésének jobb megismerésével.

A programjaink célja:

- a gyermekek szabadidejének értelmes, életkornak megfelelő kitöltése,
- „csellengés” megszüntetése,
- az elsődleges emberi kapcsolatok hiányának pótlása,
- az értékválság kialakulásának megelőzése.

A 2018. évben folytatódott az EFOP-3.2.9-16-2016-00026 „Még több lehetőséggel” című projekt, melynek keretében igyekeztünk megvalósítani **prevenciós programjainkat**, 2018. december 31-ig.

- A húsvét közeledtével megrendezésre került a **Húsvétra készülődés** címmel a kézműves foglalkozások sorozat, melyet a klienskörünkbe tartozó gyermekek részére szerveztünk. 4 héten keresztül minden csütörtökön délután 14-16 óráig kézműves program várt 20 gyermeket, ahol felkészülhettek az ünnepvárásra, és kisebb ajándékokat készíthettek, melyeket haza is vihetek. Tapasztalatok alapján a hiánypótló - értékközvetítő

szolgáltatások a hasznos szabadidő eltöltés mellett erősítik a hagyományörző nemzet tudatot.

- 2018. május 27-én csatlakoztunk a Dánfokon megrendezésre kerülő Városi gyermeknaphoz. 40 gyermek számára hajtogattunk lufikat, illetve csillámtetoválást kérhettek a résztvevő gyermekek.
- Az intézményünkben ismét megrendezésre került a „*Fuss a nyárba*” szünidőköszöntő futóverseny 2018. június 23-án, immáron *XIV. alkalommal*. A program célja elsősorban, hogy felhívjuk a gyermekek és a felnőttek figyelmét a rendszeres sportolásra, az egészséges életmód fontosságára. Másodsorban az intézmény, illetve szolgáltatásai közelebb kerülhessenek az ellátási terület lakosaihoz, a potenciális igénybevevőkhöz, a közösségi szociális munka révén. Sajnos a rossz időjárásnak köszönhetően mindössze *145 regisztrált futó* vett részt a nap folyamán különböző kategóriákban. Programunkat támogatták a jelzőrendszer tagjai, a díjakat a városi vállalkozók, egyesületek és a polgármesteri hivatal ajánlották fel.
- 2018-ban negyedik alkalommal került megrendezésre a *Kortárssegítő tábor* 2018. június 18-június 22. között Dánfokon, *14* fiatal részére. A tábor célja olyan közösség- és egészségfejlesztési módszer kialakítása a fiatalok körében, akik a helyi értékrenddel, szokásokkal, kultúrával adaptív identitástudatot legyenek képesek kialakítani. További célja volt, hogy a képzést követően a Kortárssegítő a fiatal közösségben árnyalja a világról kialakuló képet, eligazítsanak és közbenjárjanak a problémák megoldásában, elősegítsék a pihenést és az alternatív regenerálódási lehetőségeket, biztosítsák az információihoz való hozzájutást (új információs csatornákat nyissanak meg), referencia és kontrollcsoportként funkcionáljanak, fokozzák az érzelmi teherbírást és erősítsék az identitástudatot. Az egy hét alatt mentálhigiénés szakember, a Független Egyesület, az OMSZ mentőtisztje, a Békés Megyei Áldozatvédelmi és Bünt megelőzési KHE készítette fel a fiatalokat az adott témákban. A visszajelzések alapján, utánkövetési szükségletre reagáltak a helyi szervezetek, oktatási intézmények, melynek folytatását tervezzük. (2018 decemberében emlékeztető alkalmat tartottunk a 2018-ban résztvevő kortárssegítő táborosok számára.)
- Intézményünk *2018. június 25-től - 2018. július 20-ig nyári napközis tábort* szervezett 4 héten keresztül, a városban élő kisiskolások számára. A tavalyi évben ismét Dánfokon került megrendezésre, ahová elsősorban 7-12 év közötti gyermekek jelentkezését vártuk. Ezen időszak alatt (4 hét) átlag *napi 30 fő* gyermek felügyeletét biztosítottuk. Összesen *48 gyermek* vett részt a táborban. A város minden iskolájából jelentkeztek gyermekek, és *a klienskörbe tartozó gyermekeinket* is bevontuk. A gyermekek napi háromszori étkezésben részesültek. A táboroztatásban részt vevő dolgozók intézményünk dolgozói közül kerültek ki. A tábor megvalósítása minden héten 4 fő intézményi munkatárs és 2 fő nyári diákmunkás feladata volt, de munkájukat heti szinten 1-2 fő önkéntes, valamint technikai személyzet is segítette. A heti programtervezetet úgy állítottuk össze, hogy abban az irányított csapatmunkára, az egyéni és a közösségi élményszerzésre, az egyéni erősségek kidomborítására és a pihenésre, a kötetlen barátkozásra, játékokra egyaránt legyen lehetőség.
- Rendszeresen részt vettünk a *KEF munkájában*, ahol ösztönözzük a drogfogyasztást megelőző rendezvények megszervezését, lebonyolítását. A KEF szervezésében tartott jelzőrendszeri – multidiszciplináris team munkában rendszeresen 1 kollégánk vesz részt.
- Szolgáltatunknál továbbra is működik a gyerekek részére segítségként működő *korrepetálás*. A hátrányos helyzetű, tanulási zavarokkal, erre épült magatartászavarokkal küszködő gyermek leszakadását csak fokozza, ha az iskolában sorozatos kudarcok érik, ezek leküzdéséhez, feldolgozásához nem, vagy csak igen csekély mértékben kap segítséget. A klienskörünkbe tartozó sikertelen teljesítményt nyújtó tanulókkal felvéve a kapcsolatot, napi rendszerességgel, a készségi tárgyakon kívül minden tárgyból vállaltuk a tanulók felkészítését. A nyári időszakban önkéntesek segítették a gyermekek felkészülését. *2018-*

ben összesen 3 gyermek 64 alkalommal vett részt folyamatosan a foglalkozásokon, és *többségük eredményesen* teljesített a pótvizsgákon. Fontosnak tartjuk, hogy a klienskörünkbe tartozó gyerekek eredményeket, sikereket tudjanak elérni.

- 2018-ban minden szünetben lehetőség nyílt a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére napi egyszeri meleg étel biztosítására. Lebonyolításában a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ az önkormányzattal együttműködve közreműködött. A program célja, hogy az iskolai szünetekben is megfelelő minőségű ételhez jussanak a rászoruló gyermekek, ezáltal a gyermekéhezés felszámolható legyen. Az étkeztetés koordinálását 2 fő családsegítő látta el. *A tavaszi szünetben 117 gyermek* (2017: 227 gyermek), *a nyári szünetben 2018. június 18-tól augusztus 15-ig* terjedő időszakban 43 munkanapon keresztül, összesen *324 gyermek* (2017: 427 gyermek), *az őszi szünetben 152 gyermek* (2017: 202 gyermek), míg *a téli szünetben 146* (2017: 259 gyermek) **rászoruló gyermek** számára vált biztosítottá a meleg étkezés. A bölcsődés és óvodás korú gyermek esetében felhívtuk a szülő figyelmét, hogy a nyári gyermekétkeztetésben és a bölcsődei/óvodai nevelésben egyszerre a gyermek nem vehet részt. Az étkeztetés igénybevételének lehetőségét a helyi médiában tettük közzé, valamint klienskörünkből kerültek be a programba azok a gyermekek, akik hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű határozattal rendelkeztek. Mivel már évek óta működik a program, így sokan már a szünetek megkezdése előtt érdeklődtek személyesen az étkeztetés lehetőségéről és feltételeiről intézményünkben. (önként jelentkeztek.) Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a szülőktől az intézményünkhöz beérkező nyilatkozatok (dokumentumok) alapján történt. Ebben a szülők azt is jelezhették, ha gyermekük valamilyen speciális diétát igényel (cukor, laktóz, gluténérzékeny, sertéshúsmentes). Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a dokumentumok alapján történt. Az ebédek elkészítésében a Junior Vendéglátó Zrt. vett részt és a Reményhír Intézmény Eötvös József Általános Iskola konyháján került kiosztásra. Az ételek elszállítása, minden esetben elvitellel történt.
- A karácsony közeledtével *adventi programot* szerveztünk a projektben résztvevő intézményekben 4-4 alkalommal. Békésen minden csütörtökön 14 -16 óráig tartalmas kézműves program várta a gyerekeket (óvodásokat, iskolásokat, összesen 44 fő). Különböző karácsonyi díszeket készítettek, valamint hagyományokat elevenítettek fel, táncoltak, stb. Az elkészített munkákat hazavihették a résztvevők.
- Az Önkormányzat által szervezett *Városi karácsonyi ünnepség* előkészítésében és lebonyolításában a szolgálatunk szerepet vállalt az elmúlt esztendőben is. Ezek küzdenek a mindennapok nehézségeivel, akik számára az ünnep sem kivétel. Városunkban már hagyomány jelleggel minden év decemberében kerül megrendezésre a Városi Karácsony, ahol a rászorulóknak számára tartós élelmiszer csomag kerül kiosztásra, hogy ezzel egy kis meleget vigyünk az otthonokba és élelmiszert juttassunk az asztalokra. 2018-ban **150** ajándékcsomag került kiosztásra, melyet a város adományoz a leginkább szűkséget szenvedők részére.
- 2013-ban intézményünk akkreditáció folyamán jogosulttá vált *Iskolai Közösségi Szolgálat* biztosítására. Ennek keretében 2018-ban **7 fiatal** jelentkezett önkéntes munkára szolgálatunknál, melynek során átlagosan, személyenként 5 napot töltöttek idős ellátásban vagy Gyermekjóléti Szolgálatnál. A program keretében a diákok megismerhetik készségeiket, kompetenciahatáraikat, a közösségben rejlő erőket. Első lépcsőfok a munka világába.

2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése

Az 1997. évi XXXI. Törvény 39.§ (3) bekezdése feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgálatoknak az *észlelő és jelző rendszer* működtetését. Ugyanezen törvény 17.§ (1),(2) és (3)

bekezdése felsorolja azon szakembereket és azok feladatait, aki kapcsolódnak a gyermekvédelmi munkához. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

A 2018-ban is azt tapasztaltuk, hogy jellemzően „sokproblémás” családok kerülnek a látókörünkbe, egyre komplexebb és mélységében nehezebben felszínre hozható nehézséggel küzdenek a családok. Egyre gyakoribbak a gyermekek erőszakos magatartása, és egyre alacsonyabb életkorban jelentkeznek. Az igazolatlan iskolai hiányzások száma továbbra is igen magas, valamint a fiatalkori bűnözés is egyre inkább gyakori a klienskörünkben. A konfliktusba került emberek közti kommunikáció általában eredménytelen, az előítélet, a gyanakvás, a harag irányítja őket, ami megakadályozza, hogy tisztán lássák a helyzetet, illetve felismerjék saját érdeküket. Ebben a felek közötti kommunikáció javításában, konfliktusfeloldásban, kompromisszumra jutásban nyújt segítséget a speciális végzettséggel is rendelkező család gondozó.

A veszélyeztetettség megelőzésének szerves része a Szolgálat által működtetett észlelő- és jelzőrendszer, valamint segítségül szolgál még, a nem állami szervek bevonása is. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült megfelelő kapcsolatokat kialakítani a jelzőrendszer tagjaival, azaz az önkormányzattal, nevelési és oktatási intézményeivel, egészségügyi és szociális ellátórendszerekkel, pártfogó felügyelői szolgálattal, helyi rendőrséggel, gyámhivatallal. A tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Az együttműködés keretében a nevelési-oktatási intézmények felkeresése, személyes találkozás a tanárokkal, gyermekvédelmi felelőssel, esetmegbeszélések történnek. A Békés Megyei Kormányhivatal Békési Járás Járási Gyámhivatala dolgozóival szinte napi kapcsolatban vagyunk, hogy közös eseteinket a lehetőségeinkhez képest a megfelelő módon tudjuk kezelni. Dilemmáink esetén a dolgozók véleményét és tanácsait kikérve a legtöbb esetben segítséget és támogatást kapunk a munkánkhoz. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett gyermekvédelmi munkájukkal teszik hatékonyabbá a gyermekjóléti szolgálat munkáját, hisz az időben jelzett problémákat eredményesebben lehet kezelni. 2018-ban az írásbeli jelzőrendszeri **jelzések száma** összesen **320 db** (2017-ben 308 db). Növekedés tapasztalható az előző évihez képest, hiszen a problémák egyre összetettebbek és a jelzőrendszeri tagok összefogására van szükség, hogy a családoknak segítséget nyújthassanak a problémáik megoldásában. A jelzőrendszerrel való kapcsolattartás formái: írásos bejelentések, telefonos kapcsolattartás, személyes megkeresés, közös családlátogatás.

A jelzőrendszerrel való kapcsolataink **kölcsönösek és eredményesnek mondhatóak**. Vannak intézmények, akikkel napi kapcsolatban vagyunk és azonnali intézkedést igénylő esetekben, telefonon tájékoztatjuk egymást. 2018-ban **2 alkalommal** került sor a „**Találkozások**” című jelzőrendszeri találkozóra, amelyen egy-egy alkalommal az azonos területen dolgozó szakemberek vettek részt. Sor került az aktualitások megbeszélésére és az egyéni problémákkal kapcsolatos konzultációra is a szakemberek és a családsegítők között.

3. A kialakult veszélyeztetettség kezelése, veszélyeztetettség megszüntetése

Ahhoz, hogy a veszélyeztetettség kezelését megkezdzenék, szükséges az okok feltárása. A Család- és gyermekjóléti Szolgálat munkatársai között, illetve a Központ esetmenedzserei között szoros együttműködés zajlik, egymás jelzőrendszereként működnek és segítik egymás tevékenységét.

A Szolgálatnál 2018-ban **1610 fő** (2017-ben **1107 fő**) jelent meg, amelyből **306 fő** 0-17 éves **gyermekkorú** (2017-ben 235 fő).

244 (2017: 198 gyermek) gyermekkel és családjával (156 család) rendszeres a kapcsolattartás, ebből 110 gyermek a Központnál is nyilvántartásba van véve, hiszen esetükben már hatósági intézkedésre is sor került. A családsegítők és az esetmenedzserek munkája egymásra épülő,

egymást kiegészítő. Folyamatos a köztük való kapcsolattartás, hogy a problémák minél előbb rendeződjenek, a hatósági intézkedés megszűnjön és előbb utóbb a család önállóan, segítség nélkül boldoguljon.

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Életviteli	45	85
Családi – kapcsolati konfliktus	21	49
Családon belüli bántalmazás	4	6
Elhanyagolás	7	43
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	5	39
Gyermeknevelési	19	95
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	14	60
Magatartászavar, teljesítményzavar	13	44
Fogyatékoság	3	7
Lelki – mentális	0	27
Szenvedélybetegség	4	15
Egészségi probléma, egészségkárosodás	1	10
Foglalkoztatással kapcsolatos	1	28
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	22	103
Ügyintézésrel kapcsolatos	0	79
Információkéréssel kapcsolatos	0	137
Egyéb	2	18
Összesen	156	806

A klasszikusnak mondott családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat összeolvadásával a jelentkező problémák is átalakulóban vannak. Még inkább előtérbe kerülnek az életvezetési, gyermeknevelési, családi-, kapcsolati problémák, illetve hangsúlyos maradt az anyagi probléma. Az ellátottak száma éves szinten **1610 fő**. Ebből 310 fő estében egyszeri alkalommal történt segítségnyújtás, amely főként anyagi problémák megoldását segítette elő.

A Szolgálatnál megfordult ügyfelek között magas a munkanélküliek és inaktívok száma, bár a városban működő Közmunka program és a pályázatok keretében működő foglalkoztatás/képzés nagy arányban biztosít elhelyezkedési lehetőséget.

A támogatások igényléséhez rendelkezünk megfelelő nyomtatványokkal, és azok kitöltésében tevélegesen is segítséget tudunk nyújtani. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az ellátások változásait is, az információnyújtás naprakészsége miatt. Ezért nagyon fontos, hogy a hozzánk fordulóknak megfelelő tájékoztatást tudjunk nyújtani a gyermekvédelmi, szociális,

családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás módjáról.

A nyilvántartásunk alapján kimutatható, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevő kliensek gazdasági aktivitását tekintve leggyakrabban álláskereső és inaktív személyekkel kerültünk kapcsolatba. A második nagy csoportot képviselik a munkanélküliek. A hozzánk forduló kliensekből eltartott gyermek és fiatalkorúak aránya alacsony, akikkel nagyrészt a szabadidős programok rendezésekor kerülünk kapcsolatba. Az aktív keresők, foglalkoztatottak (79 fő) is szívesen választják szolgáltatásainkat.

Az ügyintézésük folyamán a klienseken kívül különböző szervezetekkel, hatóságokkal, szolgáltatókkal is kapcsolatba kerültünk (Békés Megyei Kormányhivatal, Békési Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Békés Megyei Kormányhivatal Békési Járási Hivatala, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság, Magyar Államkincstár, Alföldvíz, NKSZ, Pándy Kálmán Kórház szociális munkása, Békés Megyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerve, Rendőrség, Oktatási Intézmények, Idősek Otthona, Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Kábelszolgáltatók, Háziorvosok, Pártfogó felügyelő, Hivatásos gondnok, Magyar Máltai Szeretet Szolgálat, Vöröskereszt, Civil Szervezetek stb.)

Iskolai végzettség alapján a legtöbb ügyfél az általános iskola 8. osztályát végezte el, valamint valamilyen szakmával rendelkezik. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a legtöbb esetben nem piacképes szakmával rendelkeznek. A család összetétele alapján a házastársi, ill. élettársi kapcsolatban gyermekkel együtt élők azok, akik elsősorban megkeresik szolgálatunkat, de magas az egyedülálló igénybe vevők száma is. Sok esetben tapasztalható az elmagányosodás, a családok is úgy érzik, hogy csak magukra számíthatnak. A családok természetes támogató rendszere hiányos, ezért fordulnak a professzionális segítők irányába.

Prevenációs programjaink megvalósítása a Központtal összefonódva történik, hiszen közösek az elérendő célok (csellengés megelőzése, szabadidő hasznos eltöltése, tankötelezettség teljesítése stb.).

Adományok: Az esetkezelések között a juttatások is hangsúlyosak. A szolgáltatás keretein belül egyre nagyobb igény van a természetbeni segítségnyújtásra (ruhaadomány osztása, használt háztartási cikkek, bútorok közvetítése, tartós élelmiszer), szolgáltatások közvetítésére (telefonálás, fénymásolás, fax küldése). Egész évben érkeznek Szolgálatunkhoz, mind Intézményi, mind egyéni felajánlások. Mindent megtettünk azért, hogy minél több adományt tudjunk eljuttatni a rászorulóknak, így volt *élelmiszer, ruha, játék, és bútor stb., osztás*, ami megkönnyítette a nehéz körülmények között élő emberek minden napjait. Intézményünk számára az év kiemelt időszakát jelenti a téli időszak és a karácsonyi előkészületi idő. A téli hónapokban megkülönböztetett figyelmet fordítanak munkatársaink a hajléktalanokra, az idősekre, a rászoruló nagycsaládosokra és egyedülállókra. 2018-ban 7 (2017:10) jelzőrendszeri megkeresés és állampolgári bejelentés érkezett, idős, magányos személyekkel kapcsolatban, akik napok óta nem mozdultak ki otthonukból, vagy vélhetően segísre szorultak. Minden esetben felkerestük a célszemélyeket és felajánlottuk segítségünket, konkrét lépéseket tettünk helyzetük javítása érdekében (gondnokság alá helyezés elindítása, egyszeri segély a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól, stb.).

Adósságkezelési Szolgáltatás: A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, eladósodott, de fizetőképességet mutató családok adósságterheinek enyhítése és lakhatási feltételeik megőrzése, körülményeik javítása céljából adósságkezelési szolgáltatást és tanácsadást nyújtunk az Önkormányzat támogatása által. Az adósságkezelési szolgáltatás adósságcsökkentési támogatásból és adósságkezelési tanácsadásból áll. Az adósságkezelési Szolgáltatások igénybevétele között 2 évnek kell eltelnie, nem megfelelő együttműködés esetén a szolgáltatás megszüntetésre kerül, ezt követően pedig csak 3 év múlva igényelhető meg újra. Az

adósságcsökkentési támogatásra továbbra is az jogosult, akinek a közüzemi tartozás összege 50.000 Ft-ot meghaladja és 6 hónapnál régebbi a tartozás összege. Az igénybevétel jogosultságának jövedelem határa egyedülállók esetében 42.750 Ft, míg a családosoknál 28.500 Ft ez az összeg. Az adósságkezelés során az Önkormányzat 50%-os vállal kifizetni, azt is 100.000Ft-ig, a fennmaradó 50% illetve azon felüli összeg az ügyfelet terheli. Az 50%-os önrészt az ügyfél maximum 12 havi részletben vállalhatja kifizetni. Békés városában, a kezdetekben nagyon sok igénybevevő volt, de az évek során annyit változtak a feltételek, hogy egyre kevesebben tudják igény bevenni ezt a típusú támogatást. Szerencsére folyamatosan növekszik azon háztartások száma, ahová felszerelésre került az előrefizetés mérőóra akár villany-, akár gázszolgáltatás esetén. Növekszik a védendő fogyasztók száma is, mely státusz egyik előnye, hogy könnyebben kap az ügyfél egy évben egyszer részletfizetést és több hónapra, mely nagy segítség tud lenni a hátralékos háztartásoknak.

2018-ban 13 fő (2017: 35 fő) tudta igénybe venni a szolgáltatást. Évről évre egyre csökken az igénybevevők száma. A legnépszerűbb továbbra is a víz- és a gázszolgáltatáshoz történő igénybevétel. A 2018-as évben megszüntetésre nem került sor.

Önkormányzati segély: Intézményünk továbbra is végzi az önkormányzati segély előkészítési munkáit, mely formái vissza nem térítendő támogatás, illetve kamatmentes kölcsön. A kérelmek száma az előző évekhez képest továbbra is növekedést mutatott. Önkormányzat segélyt eseti jelleggel, az alábbi formákban nyújt a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő családok, illetve személyek részére:

a) készpénzben,

b) természetben (közműtartozás esetén a közüzemi szolgáltatóhoz történő utalással, tartós élelmiszer formájában, tüzelőanyag formájában, gyógyszer-támogatásként, az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként)

c) kamatmentes kölcsön formájában.

A kérelmek esetében megállapított jövedelem határ egyedülállónál 57.000 Ft, családosoknál 37.050 Ft/fő. A segély és kölcsön kérelmeket leginkább a megélhetéshez való hozzájárulásra, illetve közüzemi számla elmaradások rendezésére, tűzifára, élelmiszerre nyújtják be.

2018-ban Intézményünkhöz előkészítésre benyújtott *önkormányzati* segély összesen: 1290 db (2017: 1197 db). Ez a tavalyi évhez képest 9%-os növekedést mutat.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ további szolgáltatásai közül főleg a *Támogató Szolgálat* tevékenysége terjed ki a gyermekekre. A tavalyi évben 3 fogyatékos gyermeket juttatunk el fejlesztésre a Napraforgó Gyógypedagógiai Központba, 5gyermeket a békéscsabai Esély Pedagógiai Központba, 1 gyermeket a helybeli Bóbita Integrált Óvodába, valamint 2 gyermeket a helybeli *Dr. Illyés Sándor* Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumba szállítottak. Ezen kívül a hozzánk forduló fogyatékos gyermeket nevelő szülőket segítjük orvosi vizsgálatokra eljuttatni /Szeged, Budapest/.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2018-ban a Békés Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya a Békési Polgármesteri Hivatalnál gyermekvédelmi területen nem végzett átfogó vizsgálatot, a felügyeleti szerv felé több alkalommal eseti adatszolgáltatási kötelezettségnek tettünk eleget.

Fent említett hivatal a BVSZSZ keretei belül felállított Család-és Gyermekvédelmi Központot is a teljes intézményi ellenőrzés keretén belül ellenőrizte, az ellenőrzés során készített jegyzőkönyv negatív megállapítást a szolgáltatás tekintetében nem tartalmaz.

Az intézménynél Békés Város Önkormányzatának belső pénzügyi monitoring rendszere ellenőrzést végzett. A belső ellenőrzés nem tárt fel hiányosságokat.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

A gyermekek védelme vonatkozásában a jövőre vonatkozó céloknak, elképzeléseknek arra kell irányulniuk, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket jelentsen a felnövekvő fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érzik magukat, ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő magyar állampolgárként való felnőtt életükre.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat minden évben február 28-ig megtartja az éves Gyermekvédelmi Tanácskozást, melyen a jelzőrendszer tagjaival együtt értékeli az elmúlt évet, illetve az elkövetkezendő időszakra megfogalmazzák stratégiai beavatkozásait a gyermekek helyzetének javítása érdekében.

5.1. A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszeri Tagok írásos beszámolóiból levont következtetések

A gyermekvédelmi rendszert érintő aktuális problémák

- ✓ Egyre fiatalabb életkorban, egyre súlyosabb problémák ütik fel a fejüket,
- ✓ Egyre jellemzőbb a kortársagresszió,
- ✓ A kortárscsoportok negatív irányban történő befolyása domináns,
- ✓ A devianciák egyre fiatalabb életkorban jelentkeznek,
- ✓ Nő a szabálysértések, bűncselekmények száma,
- ✓ Egyre több fiatal él valamilyen kábítószer fogyasztásával, ami nyílt titok,
- ✓ Növekszik a fiatalok várandósok száma,
- ✓ A csavargás, csellengés, iskolakerülés egyre nagyobb számban jelenik meg,
- ✓ Jelentős mértékben nőtt az igazolt, és az igazolatlan hiányzások száma is,
- ✓ A fiatalok sok esetben indokolatlanul fordulnak orvoshoz, elkerülve ezzel iskolába járási kötelezettségüket,
- ✓ A szakképző iskolákban növekvő tendenciát mutat a tankötelezettség betöltése után bekövetkező lemorzsolódás, a tanulók motivátlansága,
- ✓ Folyamatosan nő a beilleszkedési nehézségekkel, magatartásproblémákkal küzdő gyermekek száma,
- ✓ A pszichés problémával rendelkező gyermekek, fiatalok száma növekvő tendenciát mutat,
- ✓ Megfigyelhető a szülők érdektelensége gyermekeik iskolai előmenetele tekintetében,
- ✓ Jellemzőbb a szülőkre a megengedő, ráhagyó magatartás a gyermeknevelésben,
- ✓ A szülőkre jellemzőbbé kezd válni az oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal való együtt nem működés (nem engedik be a védőnőt, nem jelennek meg tanácsadáson, nem váltják ki az orvos által felírt gyógyszert),
- ✓ Egyre több családot érint a létbizonytalanság, az anyagi problémák fokozódnak,
- ✓ Halmozottan vannak jelen a szociális problémák,

- ✓ Egyre több családban üti fel a fejét az alkoholizmus, és egyéb devianciák,
- ✓ Nagy számban van jelen a családokban a gyermekek fizikai, lelki elhanyagolása,
- ✓ A higiénés problémák, és annak következményei egyre több családban megjelennek.

A jelzőrendszer erősségei

- ✓ A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a jelzőrendszer tagjai felé folyamatosan kommunikálja az észlelés és a jelzés fontosságát, valamint azt, hogy a legsúlyosabb kockázat a jelzés elmaradása
- ✓ A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmaközi megbeszélésekkel, közös szakmai napok szervezésével igyekszik fenntartani a jelzőrendszeri tagok aktivitását
- ✓ A Család- és Gyermekjóléti Központ a járásban működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok számára szakmai támogatást nyújt, kiemelten kezelve az egyszemélyes szolgálatokat (team megbeszélés, esetmegbeszélés)
- ✓ A családsegítők, esetmenedzserek, óvodai- iskolai szociális segítők szükség esetén részt vesznek szülői értekezleten, szakmai segítséget nyújtva ezzel a pedagógusok számára
- ✓ A települési jelzőrendszeri felelős helyi szinten ismeri a jelzőrendszeri tagok elérhetőségeit, kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival, törekszik a kölcsönös együttműködés megteremtésére
- ✓ A települési jelzőrendszeri felelős nyomon követi a jelzőrendszeri tagoktól hetente beérkező jelzéseket, így tájékozódik a településen felmerülő problémákról
- ✓ A települési jelzőrendszeri felelős a hetente beérkezett jelzésekből jelentést készít a járási jelzőrendszeri tanácsadó számára
- ✓ A jelzőrendszer tagjai saját hatáskörben fokozottan figyelemmel kísérik a családokat, az abban nevelkedő gyermekeket, probléma észlelése esetén jelzéssel élnek a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé
- ✓ Krízishelyzetben, azonnali beavatkozást igénylő helyzetekben a jelzőrendszeri tagok haladéktalanul jelzéssel élnek, azonnal reagálnak megkeresésünkre, együttműködnek a probléma megoldása érdekében
- ✓ Esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon a jelzőrendszeri tagok aktívan részt vesznek elősegítve ezzel a megalapozott szakmai döntést

A jelzőrendszert jellemző problémák, hiányosságok

- ✓ A jelzőrendszeri tagok egy része továbbra is nehezen vállalja fel a jelzést, írásos formában nem mindig történik meg a jelzés
- ✓ A rendőrségtől nem érkezik tájékoztatás a megelőző pártfogás vagy pártfogás alatt elkövetett újabb bűncselekményről
- ✓ Az oktatási-nevelési intézmények kevés információval rendelkeznek az adott gyermek, család problémájáról
- ✓ A jelzőrendszeri tagok kevés információval rendelkeznek a hatósági gyermekvédelmi intézkedésekről
- ✓ Az oktatási-nevelési intézményekben személyesen nincsenek jelen a családsegítők, így elmarad az információcsere az ellátott gyermek(ek)ről
- ✓ A visszaérkezett adatlapok alapján nagyobb igény mutatkozik az köznevelési intézmények részéről arra, hogy a rendőrség bűnmegelőzési programokat szervezzen az intézményekben
- ✓ A fejtetvesség, rühesség kezelésével kapcsolatban a szülők nem kapják meg a megfelelő tájékoztatást a védőnőtől. Csak az ismertető átadása és a dokumentáció történik meg, ez pedig sok esetben nem elegendő.
- ✓ Az oktatási intézményekben napi szinten nincs jelen szociális munkás, kivéve az EFOP 3.2.9 projektbe bevont intézményeknél.

5.2. 2018. évi intézkedési tervből megvalósult elemek

- ✓ A gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok munkakapcsolatának még szorosabbra fűzése, a hatékony együttműködés fejlesztése érdekében: igyekeztünk minél több szakembert meghívni az esetmegbeszélésekre, hogy belemélyedjen mindenki a másik tevékenységébe.
- ✓ A jelzőrendszeri tagoknak bővebb és folyamatos információt nyújtani az ellátott gyermekekről, családok helyzetéről, az ellátás okáról: személyes konzultációk során valósultak meg.
- ✓ Igény szerint személyes konzultáció, előre meghatározott időpontban a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban a bölcsődei kisgyermeknevelőkkel, óvónőkkel, pedagógusokkal: egy-egy ügy kapcsán volt szükség 2018-ban. Szeptembertől az óvodai-, iskolai szociális segítő heti tevékenységének bevezetése a köznevelési intézményekbe megkezdődött.
- ✓ Szükség esetén közös családlátogatás a gyermek, család helyzetének alapos megismerése céljából: egy-egy ügy kapcsán megvalósult.
- ✓ Szükség esetén egyéni konzultáció biztosítása a szolgálatok számára: folyamatosan megvalósuló tevékenység.
- ✓ Prevenációs programok széles körben való megvalósítása: előadás szervezése október és november hónapban.
- ✓ Prevenációs programok szervezése (érzékenyítés kortársproblémák iránt): kortárs tábor emlékeztetőnap megtartása.
- ✓ Szociálisan érzékeny önkéntes fiatalok toborzása kortárssegítés céljából. 2018. június 18-22. között Kortárssegítő tábor szervezése.
- ✓ Iskolai szociális munka megvalósítása normatív finanszírozás által a Járás valamennyi köznevelési intézményében.

5.3. A 2019. évi célkitűzések

- ✓ A gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok munkakapcsolatának még szorosabbra fűzése, a hatékony együttműködés fejlesztése.
- ✓ Évi egyszeri tájékoztatás intézményenként a veszélyeztetett gyermekek személyéről, számáról.
- ✓ A Szolgálathoz beérkezett jelzésekre minden esetben visszajelzés biztosítása a hatékony munkavégzés érdekében.
- ✓ Továbbra is biztosított lesz igény szerint a személyes konzultáció, előre meghatározott időpontban a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban a bölcsődei kisgyermeknevelőkkel, óvónőkkel, pedagógusokkal.
- ✓ Szükség esetén közös családlátogatás a gyermek, család helyzetének alapos megismerése céljából.
- ✓ Prevenációs programok szervezése a már hagyományosnak mondható szabadidős programok további biztosításával.
- ✓ Szociálisan érzékeny önkéntes fiatalok toborzása kortárssegítés céljából.
- ✓ Óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység harmonizálása, optimalizálása a meglévő köznevelési és gyermekvédelmi intézményrendszerrel.

5.4. A célok elérése érdekében tervezett lépések

- ✓ A jelzőrendszeri tagok által javasolt témák alapján szakmaközi megbeszélések tartása évente 6 alkalommal.

Felelős: jelzőrendszeri tanácsadó, jelzőrendszeri felelős

Határidő: folyamatos

- ✓ A jelzőrendszeri tagoknak bővebb és folyamatos információt nyújtani az ellátott gyermekekről, családok helyzetéről, az ellátás okáról. Szeptemberben az adott intézménybe járó és a Szolgálattal kapcsolatban lévő gyermekek egyeztetése.

Felelős: családsegítők, eszményvezetők

Határidő: folyamatos

- ✓ A jelzésekre minden esetben visszajelzés biztosítása a jelzést tevőknek.

Felelős: családsegítők, eszményvezetők

Határidő: folyamatos

- ✓ Igény szerint személyes konzultáció, előre meghatározott időpontban a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban a bölcsődei kisgyermeknevelőkkel, óvónőkkel, pedagógusokkal.

Felelős: családsegítők, eszményvezetők

Határidő: folyamatos

- ✓ Igény szerint közös családlátogatás a jelzőrendszeri tagokkal.

Felelős: családsegítők, eszményvezetők

Határidő: folyamatos

- ✓ Prevenációs programok: Továbbra is megrendezésre kerülnek az évek óta működő programok, illetve igény szerint szülői értekezleteken, osztályfőnöki órákon tájékoztatást, információt nyújtunk a gyermekvédelem rendszeréről, jogokról és kötelezettségekről

Felelős: családsegítők, eszményvezetők

Határidő: 2019. folyamatos

- ✓ Kortárssegítő tábor szervezése

Felelős: Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője, jelzőrendszeri tanácsadó

Határidő: 2019. május-június

Igény szerint tantestületi értekezleteken való részvétel, a közös munka segítése érdekében.

Felelős: központ vezetője, óvodai és iskolai szociális segítők

Határidő: 2019. folyamatos

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Békés Város Képviselő-testülete a 265/2003. (XII. 18.) számú határozatával fogadta el Békés Város Bűnmegelőzési Konceptióját. A határozat értelmében évente kerül meghatározásra a konceptió alapján megfogalmazott tárgyevi Bűnmegelőzési Program.

A konceptióban a gyermek- és ifjúságvédelem területének kiemelt része a prevenció. A DADA (Drog, Alkohol, Dohányzás, Aids) programot a Békési Rendőrkapitányság a helyi Polgárőrséggel közösen, folyamatosan végezte. Tájékoztató, ismertető tevékenységük során az általános és középiskolákban tartottak előadásokat.

Továbbra is megfigyelhető - az alkoholfogyasztás mellett - a kábítószer-fogyasztással kapcsolatba hozható bűnelkövetővé válás. Az előző évek tapasztalatai, szakemberek véleményei továbbra is érvényesek, miszerint az áldozatvédelem, áldozattá válás megelőzése mellett továbbra is nagy hangsúlyt szükséges fektetni a drogokkal kapcsolatos bűnelkövetővé válás megakadályozására. 2009-ben újjászerveződött a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, melynek munkáját a Mentálhigiénés Egyesület koordinálja, szervezi kiválóan.

A Békés Város Jegyzője és a Békési Rendőrkapitányság által 2008. áprilisában aláírt együttműködési megállapodás a családon belüli erőszakkal kapcsolatban jött létre. Fontos eleme az együttműködésnek, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos információkat mindkét intézmény a lehető leghamarabb eljuttassa a hatáskörrel rendelkező szervhez a megfelelő lépések megtétele érdekében, a lehető leggyorsabb beavatkozás végett.

A bűnmegelőzési program kiterjed az áldozatvédelmi szociálpolitika területére, ahol az információk átadására és a tájékoztatás szükségességére helyezi a hangsúlyt.

„AZ ISKOLA RENDŐRE” program az általános iskolai oktatásra épül, elősegítve a rendőrség által a gyermekek felé irányuló bűn-és baleset-megelőzési tevékenységet. A kijelölt „iskolarendőr” folyamatosan kapcsolatban áll az oktatási intézmények vezetőivel.

A bűnmegelőzés területén megfogalmazott, gyermekeket, városi ifjúságot megcélzó akciók, programok elősegítették a gyermekvédelmi munka hatékonyságát az elmúlt időszakban is.

A szabálysértés és a bűncselekmény elkövetése általában a fiatalkorúakra jellemző, de sajnos a gyermekkorúak körében is előfordul. Bár a kutatások azt mutatják, hogy nem egyértelműen a serdülőkor pszichológiai problémái vezetnek a bűncselekmények elkövetéséhez, mégis meghatározó szerepet játszik a fiatalkori bűnelkövetés kialakulásában, hiszen felerősítheti a fiatalkorúban a negatív környezeti hatásokra (akár családban, akár a baráti társaságban) való érzékenyebb reakciót.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kiterjedt jelzőrendszeri kapcsolata, illetve az ember és lakossághoz közeli szolgáltatásai kapcsán a gyermek és fiatalkorúak - anonimitásukat kérve – tájékoztatják a családgondozókat a legális illetve illegális drogok városon belüli előfordulásáról. A jelenség tabuként való kezelése ellenére (mind felhasználó, mind terjesztő tekintetében) nyílt titokként van jelen a legális illetve illegális droghasználat a közoktatási intézményekben, illetve a város egyes szegregátumaiban.

Figyelmet érdemel az a megállapítás, hogy az egyszülős családok, illetve több gyermeket nevelő családok gyermekei követnek el szabálysértést és bűncselekményt. A legjellemzőbb elkövetési formák a lopás, a garázdaság, a csoportos garázdaság és a köztisztasági szabálysértések. A fiatalkorúaknál a lopás van jelen legnagyobb számban, melynél az ok feltehetően a vágy és a lehetőségek közti szakadék. Amihez nem tudnak hozzájutni, de vágnak rá, alkalmi lopásokkal szerzik meg, melyek fő színterei az áruházak, a bevásárló központok és az iskola.

2018.		fő
Szabálysértés elkövetése	Gyermekkorú	11
	Fiatalkorú	11
	Összesen	22
Bűncselekmény elkövetése	Gyermekkorú	0
	Fiatalkorú	2
	Összesen	2
Összesen		24

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése

Városunkban több, mint száz civil szervezet működik. Igyekszünk kapcsolatot létesíteni közülük azokkal, amelyek tevékenysége a gyermekek védelméhez, szabadidejük hasznos eltöltésének előmozdításához segítséget nyújthat.

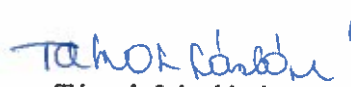
A Mentálhigiénés Egyesület által működtetett Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkája nagy segítséget nyújt a kábítószer és alkoholfogyasztás visszaszorításában. Ennek érdekében fontos, hogy a szabadidő helyes eltöltésére vonatkozóan a fiatalok által is elfogadott, életkorukhoz és igényeikhez igazodó programok kerüljenek megszervezésre.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén kiemelten fontos a prevenció. A DADA programot a Békési Rendőrkapitánysággal és a helyi Polgárőrséggel közösen folytatni szükséges.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ vállalja az iskolai, védőnői és kortárs szinteken szerveződő programok koordinálását.

Egy gyermek élete olyan, mint egy papírlap, melyen minden arra járó nyomot hagy. A 2018-as év értékeléseként megállapítható, hogy az önkormányzat a lehetőségeihez mérten mindent megtett a gyermekek jólétének biztosításáért, a törvényes feltételeket betartva igyekezett maximálisan a gyermekek érdekeit szem előtt tartva végezni a hétköznapi nem könnyű, de megtisztelő feladatát.

Békés, 2019. május 23.

Tárnok Lászlóné
jegyző